

การเก็บตัวอย่างเพื่อส่งเพาะเชื้อ

สิ่งส่งตรวจ เลือด (Blood, Hemoculture)

- ภาชนะบรรจุ
1. ขวด Hemoculture สำหรับ Aerobe
 - 1.1 ผู้ใหญ่ใช้ BACTEC Plus Aerobic/F (จุกเทา)
 - 1.2 เด็กใช้ BACTEC Peds Plus/F (จุกชมพู)
 2. ขวด Hemoculture สำหรับ Anaerobe ใช้ BACTEC Plus anaerobic/F (จุกส้ม)
 3. ขวด Hemoculture สำหรับ Myco/Fungus ใช้ BACTEC Myco/F Lytic (จุกขาว)

- วิธีเก็บ
1. ทำความสะอาดผิวหนังด้วยสำลีชุบ 2% Chlorhexidine in 70% Alcohol โดยเช็ดวนจากด้านในออกนอก (ยกเว้นเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 2 เดือน ให้ใช้ 70% Alcohol ตามด้วยโพวิดีน แล้วเช็ดซ้ำด้วย 70% Alcohol อีกครั้งหนึ่ง)
 2. เจาะเลือดใส่ขวด Hemoculture โดยเช็ดจุกขวดด้วยสำลีชุบ 70% Alcohol ความพลิกขวดไปมา 4 – 5 ครั้งเพื่อไม่ให้เลือดแข็งตัว

ปริมาณ 1. Aerobe

- ผู้ใหญ่ เจาะเลือด 8-10 mL.
- เด็ก เจาะเลือด 1-3 mL.

2. Anaerobe เจาะเลือด 8-10 mL.

3. Myco/ Fungus เจาะเลือด 1-5 mL.

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันที ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ให้ตั้งที่อุณหภูมิห้อง (ห้ามแช่เย็น) ไม่เกิน 2 ชม.

หมายเหตุ

1. เลือกขวดให้ถูกต้องตามชนิดการทดสอบ
2. เจาะเลือดก่อนให้ยาต้านจุลชีพ
3. เจาะเลือดห่างกัน 15-30 นาที หรือเจาะพร้อมกันแต่คนละตำแหน่ง
4. ไม่ติดสติ๊กเกอร์ทับ Barcode (ต้องใช้ในการระบุตำแหน่งขวดในเครื่องเพาะเชื้ออัตโนมัติ)

สิ่งส่งตรวจ เสมหะ (Sputum, Tracheal aspirate)

ภาชนะบรรจุ ภาชนะปราศจากเชื้อ ที่มีฝาปิดสนิท

วิธีเก็บ 1.Sputum

1.1 ควรเก็บหลังตื่นนอนเช้า

1.2 ให้ผู้ป่วยบ้วนปากด้วยน้ำสะอาด

1.3 ไอหรือขากลิ้งๆ ให้ได้เสมหะ ระวังไม่ให้ปนเปื้อนน้ำลาย

2. Transtracheal aspirate

2.1 ทำความสะอาดบริเวณข้อต่อของ Ventilator ด้วย 70% Alcohol

2.2 Suction เสมหะ

ปริมาณ 1 – 5 mL.

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชม. ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ให้เก็บในตู้เย็น 2-8 °C ไม่เกิน 24 ชม.

หมายเหตุ -

สิ่งส่งตรวจ อุจจาระ (Stool) / Rectal Swab
ภาชนะบรรจุ Cary blair transport medium

วิธีเก็บ

1. Stool ใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อป้ายอุจจาระที่ถ่ายใหม่ๆ เลือกบริเวณที่เป็นอุจจาระเหลว มีมูกเลือดใสในหลอด Cary blair transport medium
2. Rectal swab ใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อสอดเข้าทวารหนักลึกประมาณ 1-2 นิ้ว หมุนไม้ไปรอบๆ ใสในหลอด Cary blair transport medium

การนำส่งและการเก็บรักษา ส่งภายใน 24 ชั่วโมง หากไม่สามารถนำส่งทันทีได้ให้เก็บในตู้เย็น 2-8 °C ไม่เกิน 48 ชั่วโมง

สิ่งส่งตรวจ ปัสสาวะ (Urine)
ภาชนะบรรจุ ภาชนะปราศจากเชื้อที่มีฝาปิดสนิท

วิธีเก็บ

1.Voided urine (Mid stream urine)

- 1.1 ทำความสะอาดรอบปากท่อปัสสาวะด้วยน้ำสะอาด
- 1.2 ถ่ายปัสสาวะช่วงแรกทิ้งไป แล้วเก็บปัสสาวะช่วงกลาง

2.Catheterization urine

- 2.1 ใช้ 70% alcohol เช็ดสายสวนเพื่อฆ่าเชื้อ
- 2.2 ใช้ syringe เจาะดูดปัสสาวะจากสายสวนส่วนใกล้ตัวผู้ป่วย

ปริมาณ 5-10 mL.

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการ ภายใน 30 นาที หากไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บไว้ในตู้เย็น 2-8 °C ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ

1. ห้ามเก็บปัสสาวะที่ค้างในถุงเก็บ ในรายที่มีสายสวนคาอยู่
2. ระบุเวลาที่เก็บ

สิ่งส่งตรวจ หนอง ฝี (Pus, Discharge)

ภาชนะบรรจุ 1. ขวดหรือ ภาชนะปราศจากเชื้อ (กรณีดูด เจาะหนอง)

2. Stuart transport medium (ป้ายจากแผล)

วิธีเก็บ 1. หนองจากการดูด ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังภายนอกด้วย 70% Alcohol แล้วใช้เข็มและกระบอกฉีดยาปราศจากเชื้อดูดหนองใส่ขวด หรือภาชนะปราศจากเชื้อปิดฝาให้สนิท

2. กรณีป้ายหนองจากแผล ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังชั้นบนของแผลด้วยน้ำเกลือปราศจากเชื้อก่อน เนื่องจากผิวหนังของแผลอาจปะปนจากเชื้อประจำถิ่นและแบคทีเรียภายนอก แล้วจึงใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อเก็บหนองส่วนที่ลึกลงไปใส่ใน Stuart transport medium

ปริมาณ 1. หนองจากการเจาะ หรือดูด 1-2 mL.

2. ถ้าใช้ Swab ป้ายหนองให้ทั่ว Swab โดยรอบ

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บ
สิ่งส่งตรวจไว้ในตู้เย็น 2-8 °C และนำส่งห้องปฏิบัติการไม่เกิน 24
ชั่วโมง

สิ่งส่งตรวจ Tissue

ภาชนะบรรจุ ขวดหรือภาชนะปราศจากเชื้อ

วิธีเก็บ ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังภายนอกด้วย โฟวิดิน แล้วใช้มีดปราศจากเชื้อตัดชิ้นเนื้อตรงตำแหน่งขอบหรือในรอยโรค ใส่ในภาชนะปราศจากเชื้อ แล้วหยด NSS 2-3 หยด

ปริมาณ ขนาดประมาณ 1 ลบ.ซม.

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บสิ่งส่งตรวจไว้ในตู้เย็น 2-8 °C และนำส่งห้องปฏิบัติการไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ ห้ามแช่ฟอร์มาลินเพราะทำให้เชื้อแบคทีเรียตาย

สิ่งส่งตรวจ Cervical swab, Vaginal swab, Urethra swab

ภาชนะบรรจุ Stuart transport medium

1. วิธีเก็บ Cervical swab, Vaginal swab

1.1 ทำความสะอาดผิวหนังด้วยน้ำเกลือปราศจากเชื้อ

1.2 ใช้ไม้พันสำลีป้ายสิ่งส่งตรวจบริเวณที่อักเสบเป็นหนองใส่ใน Stuart transport medium

2. วิธีเก็บ Urethra swab ในเพศชาย

ใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อป้ายหนองใส่ใน Stuart transport medium

ปริมาณ ป้ายให้ทั่ว Swab โดยรอบ

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้ตั้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง ห้ามแช่เย็นเนื่องจาก G.C. เป็นเชื้อที่ตายง่ายเมื่ออยู่ในที่เย็น

สิ่งส่งตรวจ CSF และ Body Fluid

ภาชนะบรรจุ ขวด หรือ ภาชนะปราศจากเชื้อ

วิธีเก็บ 1. ทำความสะอาดผิวหนังด้วย 70% Alcohol ตามด้วยโพวิดีน แล้วเช็ดซ้ำด้วย 70% Alcohol อีกครั้งหนึ่ง

2. เจาะน้ำไขสันหลัง หรือ Body fluid ต่างๆ ใส่ขวดปราศจากเชื้อที่มีฝาปิดสนิท

ปริมาณ 1-3 mL.

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันที

หมายเหตุ 1. ให้ระบุชนิดของ Body fluid

2. ใช้ขวดที่ 2 ส่งตรวจ

สิ่งส่งตรวจ Throat swab

ภาชนะบรรจุ Stuart transport medium

วิธีเก็บ เก็บโดยใช้ไม้กดลิ้น กดลิ้นผู้ป่วยไว้แล้วใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อกวาดรอบๆภายในลำคอ บริเวณต่อมทอนซิลทั้งสองข้าง ผนังด้านหลังของลำคอและบริเวณที่อักเสบใส่ใน Stuart transport medium

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บสิ่งส่งตรวจไว้ในตู้เย็น 2-8 °C และนำส่งห้องปฏิบัติการไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ การเพาะเชื้อแบคทีเรีย ห้องปฏิบัติการจะตรวจหาเชื้อ β streptococci เท่านั้น

